

Zamonaviy Dunyoda Migrasion Muammolar

Melikulov Nurjov Latifovich

O'zbekiston Respublikasi IIV Malaka oshirish instituti, Kasbiy tayyorgarlik fakulteti Maxsus fanlar sikli o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqola zamonaviy dunyoda migratsiyaning dolzarb muammolariga bag'ishlangan. Migratsiya - bu aholining doimiy yashash yoki vaqtincha bo'lish maqsadida mamlakat ichida ham, chet elga ham ko'chirish jarayoni. Zamonaviy dunyoda aholi migratsiyasi global tus olmoqda. Bu iqtisodiy, siyosiy, ijtimoiy va madaniy o'zgarishlarning natijasidir. Migratsiya natijasi aholining o'sishi bo'lib, bu ortiqcha ishchi kuchiga olib keladi. Migratsiya yuqori malakali ishchi kuchi uchun jahon bozorini faollashtiradi. Faol mehnat migratsiyasi rivojlangan mamlakatlarda mehnat bozorlarining segmentlanishiga va asosan migrantlar egallagan tarmoqlarning aniqlanishiga olib keldi. Ushbu hodisa tufayli norasmiy bandlik darajasi o'sib bormoqda.

Kalit so'zlar: migratsiya jarayonlari, migratsiya muammolari, migratsiya oqibatlari, noqonuniy immigratsiya, mehnat migratsiyasi, globallasuv.

Ilmiy adabiyotlarda aholi migratsiyasi deganda "aholining doimiy yashash joyini o'zgartirish yoki o'qish yoki ishlash uchun vaqtincha bo'lish maqsadida ma'muriy-hududiy tuzilmalarning ham tashqi, ham ichki chegaralarini kesib o'tishi bilan bog'liq har qanday hududiy harakati tushuniladi. U qanday omillar ta'siri ostida yuzaga kelishidan qat'i nazar - jalb qilish yoki itarish". Bundan tashqari, migratsiya jamiyat hayotining ko'plab sohalariga ta'sir ko'rsatadigan murakkab ijtimoiy jarayon sifatida qaraladi, chunki migratsiya insoniyat tarixida qabilaviy munosabatlarning rivojlanishi, yerlarning o'zlashtirilishi, turli irq, madaniyatning shakllanishida muhim rol o'ynagan; , tillar va xalqlar ular bilan bog'langan. Hozirgi vaqtda migratsiya oqimlarining intensiv kengayishi kuzatilmoqda va shu bilan birga, migratsiya jarayoni barcha global o'zgarishlarning tarkibiy omiliga aylandi.

Aholi migratsiyasi hozirgi vaqtda global xususiyat kasb etmoqda va shu bilan birga globallasuvning o'zi ham belgisidir. Globallasuv, ma'lumki, xalqlar va davlatlarni birlashtirish jarayonidir; xalqlar o'rtasidagi chegaralarni yo'q qilishga, yagona siyosiy, iqtisodiy va ma'naviy makonni yaratishga olib keladi. U turli davlatlarning iqtisodiy tizimlarini umumiy tizimga, jahon bozoriga birlashtiradi, bu esa xalqlar madaniyati va turmush tarzidagi o'zgarishlarga yordam beradi. Globallasuv jarayoni butun insoniyatning yangi ixtirolar, texnologiyalar, bilimlardan foydalanishini osonlashtiradi, rivojlanish va ijodkorlikdagi taqiq va cheklovlarni olib tashlaydi, shuning uchun globallasuv tizimli xarakterga ega va jamiyatning barcha sohalarini qamrab oladi.

Zamonaviy dunyoda nafaqat rivojlangan, balki uchinchi dunyo davlatlarini ham qamrab olgan globallasuv migratsiyani mutlaqo yangi bosqichga ko'tarib, uni har qanday davlatning zarur tarkibiy qismiga aylantirdi. "Migratsiya jarayonlarining globallasuvi" degan yangi tushuncha paydo bo'ldi. Bu hodisa, qoida tariqasida, "aholining xalqaro migratsiyasi ko'lamining oshishi, migratsiya o'zaro ta'sirida dunyo mamlakatlari sonining ortib borishi, migratsiya oqimlari tarkibining sifat jihatidan o'zgarishi" sifatida tushuniladi. globallasayotgan mehnat bozori ehtiyojlari."

Migratsiyaning har xil turlari - iqtisodiy, etnik, mehnat intensivligining oshishi globallashuvning o'ziga xos xususiyati bo'lib, mamlakatlarning doimiy aholisi tarkibidagi migrantlar ulushi globallashuv jarayonlariga qo'shilish darajasini aks ettiradi. Shu bilan birga, migratsiya jarayonlari ham afzalliklari, ham kamchiliklariga ega, shuning uchun qarama-qarshilik va nizolar manbaiga aylanadi. Shunday qilib, rivojlangan mamlakatlarga immigratsiya oqimi titulli fuqarolar ulushini kamaytiradi, chunki immigrantlar, qoida tariqasida, tug'ilish darajasi yuqori. Rivojlanayotgan mamlakatlarda aholining tez sur'atlar bilan o'sishi u erda ortiqcha ishchi kuchini yaratdi va ta'limning rivojlanishi rivojlangan mamlakatlarda yoshlarning ortib borayotgan qismi mehnat bozori talablariga moslashishga qodirligini anglatdi. Noqonuniy immigratsiya juda katta ulush oldi. Gap arzon va mutlaqo kuchsiz ishchi kuchi haqida bormoqda, ularning muhim qismini ayollar tashkil etadi. Migratsiya yuqori malakali ishchi kuchi uchun jahon bozorini faollashtiradi. Bu hodisa AQSh va Kanadada kuzatilgan. Aksincha, malakasiz ishchilar harakati doimiy ravishda ortib borayotgan milliy to'siqlar bilan cheklanadi. Bir necha o'n yilliklar davomida barqaror mehnat migratsiyasi rivojlangan mamlakatlarda mehnat bozorlarining segmentlanishiga va asosan migrantlar band bo'lgan tarmoqlarning aniqlanishiga olib keldi. Bular, birinchi navbatda, yuqori malaka talab qilmaydigan, og'ir sharoitlar va past maoshga ega bo'lgan nufuzli bo'lmagan ishlar, bu bandlikning eng kamsitilgan, norasmiy yoki soyali segmentlari; Globallashuv sharoitida tashqi migratsiyaning yana bir xususiyati paydo bo'ldi: xalqaro migratsiya oqimlari hozirda birinchi navbatda 358 ta rivojlanayotgan mamlakat aholisi tomonidan shakllantirilmoqda, ko'chib o'tishning asosiy motivi o'zlarini va yaqinlarini yuqori standartlar bilan ta'minlash istagi. dunyoning yetakchi mamlakatlarida boshqa mamlakatlarnikiga qaraganda o'n baravar yuqori. Immigrantlar nafaqat o'z vatanlariga qaytishdan qochmoqda, balki yaqin qarindoshlarini ham ko'chirishga intilmoqda. Shunday qilib, migratsiya jarayonlarining globallashuvi, birinchi navbatda, davlatlararo bo'linishlarning o'tkazuvchanligini ob'ektiv oshirish va transstate, transmilliy kadrlar oqimi tezligi va intensivligini keskin oshirishdir. Migratsiya oqibatlari, ko'rib turganimizdek, turli sohalarda o'zini namoyon qiladi va ijobiy va salbiy bo'lishi mumkin. Shu munosabat bilan globallashuv davrida mamlakatlar oldida turgan asosiy vazifalardan biri mamlakatlarning nizolarsiz va farovon rivojlanishini, ularning yanada iqtisodiy, siyosiy, madaniy rivojlanishini ta'minlash maqsadida migratsiya jarayonlarini aniq tartibga soluvchi samarali migratsiya siyosatini ishlab chiqishdan iborat. va ijtimoiy farovonlik.

Adabiyotlar:

1. Verteletskaya N.P. Globallashuv sharoitida migratsiya siyosati // Jahon va siyosat, 2012 yil. № 11.
2. Vorobyova O. D. Aholining migratsiya jarayonlari: nazariya va davlat migratsiya siyosati masalalari // Rossiya Federatsiyasi hududida migratsiya jarayonlarini huquqiy tartibga solish muammolari / Rossiya Federatsiyasi Federal Majlisi Kengashining tahliliy to'plami - 2003 yil. - № 9 (202). - 35-bet.
3. Ivaxnyuk, I.V. Migratsiya jarayonlarining globallashuvi / ch. ed. I.I. Mazur, A.N. Chumakov. – M.: Raduga, 2006. – 340 b.
4. Rimashevskaya N.M. Inson va islohotlar: Omon qolish sirlari. - M.: ISEPN RAS, 2003. - 392 b.
5. Vershinina I. A. Globallashuv sharoitida migratsiya jarayonlari: Omillarning sotsiologik tahlili va rivojlanish tendentsiyalari: Dissertatsiya avtoreferati. Ph.D. ijtimoiy. Sci. – Moskva: nomidagi Moskva davlat universiteti. M.V. Lomonosova, 2006. 138 b.